No. 9.

JAVASCHE 

COURANT.

ZATURDAG den 23sten Januarij 1830.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Publikatie.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS.

De Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië,
Allen die deze zullen zien, of hooren lezen,
Saluut! doet te weten.

Nademaal bij Koninklijk besluit van den 16den mei 1829 no. 6, is vastgesteld, een reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië, met last, om hetzelve in Indië aftekondigen, ter vervanging van alle vroegere reglementen van gelijken aard.

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, het gemelde reglement, met intrekking van alle vroegere reglementen van gelijken aard, bij deze ter kennis te brengen van het algemeen; luidende hetzelve als volgt.

REGLEMENT *op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Van den Gouverneur Generaal en de Indische Regering.

art. 1. Het hoogste gezag in Nederlandsch Indië, wordt, van wege en in naam des Konings, uitgeoefend door den Gouverneur Generaal. Een ieder, die zich aldaar bevindt, van wat rang of staat hij zij, moet den Gouverneur Generaal erkennen als des Konings vertegenwoordiger, en denzelven als zoodanig eerbiedigen en gehoorzamen.

art. 2. Tot het beleid der Algemeene Burgerlijke Regering, met alle de aankleven van dezelve, worden aan den Gouverneur Generaal toegevoegd vier Raden, die gezamenlijk met denzelven uitmaken de *Hooge Regering van Nederlandsch Indië.*

art. 3. Wanneer de waardigheid van Gouverneur Generaal, door deszelfs overlijden of anderzins open valt, en de benoeming van deszelfs opvolger door den Koning niet gedaan of niet bekend is, zal het gezag aan den Gouverneur Generaal toekomende, inmiddels worden uitgeoefend door een der Raden van Indie.

De benoeming zal gedaan worden door de Raden zelve, met bijvoeging van den President van het Hoog Geregtshof, den Directeur Generaal van Financien en den hoogsten in rang op hem volgenden ambtenaar; geen der Raden mag zich zelven benoemen, en de Raden, zoo wel als de genoemde President en Directeur Generaal, zullen, in handen van den oudsten Raad, afleggen den eed, dat zij tot de tijdelijke vervulling der waardigheid van Gouverneur Generaal dien der Raden zullen stemmen, welken zij in gemoede daartoe den geschiksten zullen oordeelen.

De leden van de alzoo zamengestelde vergadering brengen hunne stemmen bij besloten briefjes uit; de Secretaris verzamelt de briefjes in een besloten bus; de President van het Hoog Geregtshof opent de briefjes en leest dezelve met luide stemme op, en de Secretaris houdt daarvan aanteekening. Hij, op wien de meeste stemmen gevallen zijn, of bij staking van stemmen, de oudste in rang, aanvaart dadelijk de waardigheid van Gouverneur Generaal, en geniet de helft van de jaarwedde daartoe staande, tot dat een Gouverneur Generaal, door den Koning benoemd, in de waarneming zal zijn getreden, met stilstand, in dien tusschentijd, van zijne inkomsten als Raad van Indie.

art. 4. Tot het vervullen van eenen openvallenden post van Raad van Indie, wordt door de Hooge Regering, uiterlijk binnen eene maand daarna, eene met redenen omkleede voordragt aan het Departement van Kolonien ingezonden. Bijaldien de belangen van 's Rijks dienst dringend mogten vorderen, dat de opengevallen plaats bij voorraad werd vervuld, is de Hooge Regering bevoegd, om den voorgedragenen intusschen als provisioneel Raad van Indie zitting te verleenen in hare vergadering, onder genot van de daartoe staande jaarwedde, met bepaling evenwel, dat daaruit geenerhande regt of aanspraak kan worden afgeleid, bijaldien het den Koning behaagt eenen anderen te benoemen.

art. 5. De Raden van Nederlandsch Indië, moeten in Nederland of in eene van 's Rijks volkplantingen of bezittingen geboren, of wel, geene inboorlingen zijnde, door den Koning genaturaliseerd zijn. Zij moeten den vollen ouderdom van dertig jaren bereikt hebben, en zullen elkanderen, ten tijde hunner aanstelling, niet mogen bestaan in, of binnen den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

art. 6. De Raden van Indie, mogen geene andere vaste bedieningen bekleeden, zoo lang zij Leden van de Hooge Regering zijn.

art. 7. De Gouverneur Generaal en de Raden van Indie mogen geen handel drijven, noch voor eigen rekening, noch voor die van anderen; zij mogen geen aandeel of belang hebben in eenige scheepsrederij, besteding, leverantie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken, waarvoor met den Lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan; zij mogen wijders geene ordonnantien of schuldvorderingen, ten laste van den Lande, koopen of voor hunne rekening nemen, met uitzondering van publieke effecten, niet gevestigd op de Nederlandsch Oost Indische bezittingen.

art. 8. Aan de Hooge Indische Regering wordt toegevoegd, een Algemeene Secretaris, en het noodig getal Adjunct Secretarissen, die als zoodanig ook den Gouverneur Generaal ten dienste staan.

De Algemeene Secretaris zal ten tijde zijner benoeming geen der Raden van Indie, noch den Gouverneur Generaal mogen bestaan in of binnen den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

art. 9. De Gouverneur Generaal heeft de magt om in de vergaderingen der Hooge Regering tegen het gevoelen der meerderheid te beslissen.

art. 10. Alle verordeningen, bevelen en andere handelingen van de Hooge Indische Regering, zamengesteld zoo als bij art. 2 bepaald is, moeten bij derzelver uitvaardiging, worden onderteekend door den Algemeenen Secretaris ter *ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.* Alle publikatien, akten en openbare stukken, worden daarenboven door den Gouverneur Generaal geteekend, en derzelver aanhef zal, na het opschrift « *van wege en in naam des Konigs,*" bestaan in de woorden: « *De Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie, allen die deze zullen zien of hooren lezen; saluut doet te weten.*"

art. 11. De Gouverneur Generaal is gehouden de bevelen Hem door den Koning of uit naam des Konings toegezonden, naar te komen.

art. 12. De Gouverneur Generaal *in Rade* is bevoegd om, ten aanzien van al de deelen van het bestuur zoodanige verordeningen en bepalingen vast te stellen, als in overeenstemming met de gronden bij dit Reglement vastgesteld, en met de door of van wege den Koning gegeven voorschriften aan het beleid der Algemeene Regering kunnen bevorderlijk zijn.

art. 13. De Gouverneur Generaal *in Rade* ontwerpt de begrootingen van uitgaven voor Nederlandsch Indie, mitsgaders de staten van inkomsten welke daaraan ten grondslag verstrekken.

De inrigting dier begrootingen en staten, het tijdvak waarover dezelve moeten loopen, en al wat verder daartoe betrekking heeft, wordt bij afzonderlijke besluiten des Konings geregeld, op de voorstellen van den Gouverneur Generaal *in Rade.*

art. 14. De Gouverneur Generaal *in Rade* bepaalt de geschikste maatregelen voor het verantwoorden van 's Lands gelden en goederen, en verleent de vereischte algemeene of bijzondere autorisatien tot zoodanige geldelijke beschikkingen, waartoe de vastgestelde begrootingen ruimte geven.

art. 15. De Gouverneur Generaal *in Rade* zendt jaarlijks aan het Departement van Kolonien, de noodige administrative en financieele staten, wegens den geldelijken toestand van Nederlandsch Indie, vergezeld van de noodige consideratien en ophelderingen.

art. 16. De Gouverneur Generaal *in Rade,* maakt de noodige bepalingen omtrent de inning der belastingen en beslist of dezelve geheven worden, regtstreeks van de belastbare personen, dan wel door middel van verpachtingen.

art. 17. De Gouverneur Generaal *in Rade* regelt al wat betrekking heeft tot den gelds-omloop. Geene veranderingen mogen in het eenmaal op Koninklijk gezag ingevoerde muntstelsel gemaakt, noch ook uitgiften van papieren munt gedaan worden, anders dan met des Konings vooraf verkregene toestemming.

art. 18. De Gouverneur Generaal *in Rade* regelt de beschikking over de producten en goederen, welke aan den Lande geleverd worden, en bepaalt of dezelve in Indie verkocht, dan wel voor 's Rijks rekening naar Nederland gezonden worden, alles met in achtneming der bijzondere of algemeene bevelen, daaromtrent van wege den Koning gegeven.

art. 19 De Gouverneur Generaal *in Rade* bepaalt de voorwaarden voor den verkoop of afstand van Domeinen, na daartoe verkregen te hebben, de magtiging des Konings.

art. 20. De Gouverneur Generaal *in Rade* regelt de hoegrootheid der inkomsten van de ambten en bedieningen, onder dien verstande, dat inkomsten eenmaal, hetzij bij bijzondere koninklijke besluiten, hetzij bij de begrootingen vastgesteld, niet door de Indische Regering kunnen worden vermeerderd, anders dan op des Konings vooraf verkregen magtiging.

art. 21. De Gouverneur Generaal *in Rade*, stelt de instructien der ambten en bedieningen vast, zorgende dat daarbij niet worde afgeweken, noch van de algemeene beginselen van bestuur in het tegenwoordig reglement vervat, noch van de bijzondere bevelen door of van wege den Koning daaromtrent gegeven.

art 22. De Gouverneur Generaal *in Rade* benoemt en ontslaat alle ambtenaren zoo Europesche als Inlandsche, voor zoo ver die bemoeijingen niet bij afzonderlijke bepalingen aan andere gezagvoerders of kollegien zijn opgedragen, alles met in achtneming der algemeene of bijzondere bevelen des Konings en behoudens hetgeen bij dit reglement omtrent de Raden van Indie is vastgesteld.

art. 23. De Gouverneur Generaal *in Rade*, maakt de noodige bepalingen omtrent de onderlinge rangsverhouding der burgerlijke ambtenaren.

art. 24. De Gouverneur Generaal *in Rade* oefent uit, het regt van gratie en van verligting van straf, wegens misdaden in Indie gepleegd, na alvorens te hebben ingenomen de bedenkingen en het advies van het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indie.

art. 25. De Gouverneur Generaal *in Rade* verleent brieven van *venia aetatis en legitimatie* en andere dergelijke gratien en dispensatien, mits niet afwijkende van de algemeene bepalingen in het tegenwoordig reglement vervat, en voor zoo veel regtszaken betreft, na vooraf deswege ingewonnen te hebben de consideratien en het advies van het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indie.

art. 26. De Gouverneur Generaal *in Rade* verleent vrijstelling van verschuldigde belastingen en pachtpenningen, na daaromtrent te hebben ingenomen de consideratien en het advies van de financieele directie.

art. 27. De Gouverneur Generaal *in Rade* sluit of vernieuwt verbonden met de Indische vorsten en volkeren, in naam des Konings.

art. 28. De Gouverneur Generaal *in Rade* beslist in welke gevallen een oorlog tegen een der Indische vorsten of volken zal begonnen worden, en bepaalt den aard en de strekking der voorschriften daaromtrent aan de ondergeschikte ambtenaren te geven, alles behoudens de algemeene of bijzondere bevelen des Konings.

De Gouverneur Generaal *in Rade* heeft, op denzelfden voet. de bevoegdheid tot het sluiten van vrede.

art. 29. De Gouverneur Generaal zorgt voor de behoorlijke uitvoering der besluiten van de Hooge Indische Regering en regelt alle dagelijksche voorvallen en aangelegenheden, het algemeen bestuur betreffende, in overeenstemming met dit Reglement en met de algemeene of bijzondere bevelen van wege den Koning ontvangen.

art. 30. De Gouverneur Generaal heeft het oppertoezigt over alle Lands-dienaren en geeft hun zoodanige bevelen, als hij, ter uitvoering van de hun toebetrouwde werkzaamheden, en ten nutte van den lande, vermeent te behooren; in overeenstemming met de gemaakte of verder te maken wetten, bepalingen en instructien.

art. 31. De Gouverneur Generaal *in Rade* verleent of weigert verzoeken tot inwoning of tijdelijk verblijf in Nederlandsch Indie, overeenkomstig de algemeene of bijzondere bevelen des Konings.

art. 32. De Gouverneur Generaal heeft de magt, om personen, gevaarlijk voor de openbare rust of veiligheid, bij schriftelijken en eigenhandig onderteekenden last in verzekerde bewaring te doen nemen.

De Gouverneur Generaal geeft van den door hem gegeven last en de beweegredenen daartoe, *in Rade*, uiterlijk bij de eerstvolgende vergadering kennis, ten einde te overwegen, hoe verder te handelen.

De Gouverneur Generaal *in Rade* heeft de magt, om de zulke of ook andere ingezetenen, welker verblijf in Nederlandsch Indie gevaarlijk of schadelijk geoordeeld wordt, van daar te verwijderen, daarbij zooveel mogelijk zorg dragende, dat aan dezelve een behoorlijken tijd tot het in orde stellen hunner zaken, worde gelaten. Van het alzoo genomen besluit en de beweegredenen tot hetzelve, wordt aan het Departement voor de Marine en Kolonie dadelijk kennis gegeven.

art. 33. De Gouverneur Generaal verleent, daartoe termen vindende, aan de Burgerlijke en Militaire ambtenaren, verlof om zich, ter waarneming van bijzondere belangen of tot herstel van gezondheid, naar Europa of elders te begeven, met in achtneming, dat die verloven in het algemeen niet strekken tot bezwaar van de schatkist.

De Gouverneur Generaal *in Rade* voorziet in de tijdelijke waarneming der op die wijze openvallende burgerlijke bedieningen.

art. 34. De Gouverneur Generaal *in Rade* is bevoegd, met de Regering van Europesche bezittingen in Indie, zoodanige bijzondere overeenkomsten, onder nadere goedkeuring des Konings, te maken, als ter bevordering van wederzijdsche eensgezindheid en wederkeerige belangen strekken kunnen. Nimmer echter mogen onderhandelingen aangevangen of overeenkomsten aangegaan worden, welke eenigen afstand van grondgebied ten doel hebben.

art. 35. De Gouverneur Generaal *oefent alleen* het opperbevel over de land- en zeemagt, en doet de militaire benoemingen op den voet door den Koning bepaald.

Alle zee- en land-officieren zich in Nederlandsch Indie bevindende, zijn gehouden, zonder eenige tegenspraak, de bevelen door den Gouverneur Generaal of zijnentwege gegeven, te eerbiedigen en te gehoorzamen, en door hunne onderhoorigen te doen eerbiedigen en gehoorzamen.

art. 36. De Gouverneur Generaal *in Rade* is bevoegd, om, in gevallen van uitgebarsten oorlog tusschen het Rijk der Nederlanden en eenige andere mogendheid, kommissien of *lettres de marque*, te verleenen aan schepen door bijzondere personen uitgerust.

art. 37. De Gouverneur Generaal regelt alles, wat strekken kan tot afbreuk van den openbaren vijand, en zoo tot verdediging [illegible] van Nederlandsch Indie als van der ingezetenen personen en goederen, tegen aanvallen van openbare of geheime vijanden.

Hij neemt daaromtrent den raad in, van zoodanige zee- en land-officieren als hij verkiest, en geeft de noodige bevelen, onder zijne persoonlijke verantwoordelijkheid.

art. 38. De benoemde Gouverneur Generaal legt in handen van den Koning den eed af, of, zoo zulks niet heeft kunnen plaats vinden, doet hij, vóór de aanvaarding zijner waardigheid, *in Rade*, den volgenden Eed.

« Ik Zweer, dat ik, om de hooge waardigheid van Gou-
« verneur Generaal over Nederlandsch Indie welke ik nu aan-
« vare, te bekomen, aan niemand wie hij ook zij, eenige
« geschenken of beloften gegeven of gedaan heb, noch ge-
« ven of doen zal.

« Dat ik, in de uitoefening van die waardigheid en in die
« van opperbevelhebber van de Zee en Landmagt aldaar,
« aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins
« van Oranje Nassau, Groot Hertog van Luxemburg enz.,
« enz., enz., gehouw en getrouw zal zijn. »

« Dat ik de hooge Souvereine regten des Konings en de
« waardigheid van het Koningrijk zal bewaren en bevestigen;
« dat ik het welzijn, den bloei en de welvaart van Neder-
« landsch Indie zal voorstaan en behartigen, zonder aanzien
« van persoon, dat ik in de uitoefening mijner ambtspligten,
« zoo min aan bedreigingen, als aan beloften, door wien
« ook gedaan, zal gehoor geven.

« Dat ik het reglement op het beleid der regering en de
« verdere algemeene of bijzondere instructien en bevelen
« mij door of van wege den Koning gegeven, zal naarkomen,
« en voorts alles doen, wat een goed en getrouw Gouver-
« neur Generaal en opperbevelhebber schuldig is en be-
« hoort te doen.

Zoo waarlijk helpe mij GOD Almagtig!

art. 39. De Raden van Indië leggen den volgenden eed af,

« Ik zweer, dat ik, om tot Raad van Nederlandsch
« Indie te worden benoemd, aan niemend, wie hij zij,
« eenige geschenken of beloften gegeven of gedaan heb,
« noch geven of doen zal."

« Dat ik aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlan-
« den Prins van Oranje Nassau, Groot Hertog van Luxem-

« burg, enz. enz. enz., gehouw en getrouw zal zijn; dat « ik, zoo veel mijn aandeel aan de Regering betreft, de « hooge en souvereine regten des Konings en de waardigheid van het Koningrijk zal helpen bewaren en bevestigen, dat ik het welzijn en de welvaart van Nedealandsch « Indië zal voorstaan en behartigen, zonder aanzien van « persoon. Dat ik in de uitoefening mijner ambtspligten, « zoo min aan bedreigingen, als aan beloften, door wien « ook gedaan, zal gehoor geven, dat ik het reglement op « het beleid der Regering en verdere algemeene of bijzondere bevelen door of van wege den Koning gegeven, met « alle getrouwheid zal naarkomen."

« Dat ik den Gouverneur Generaal met ijver en trouw « zal helpen beramen en uitvoeren, al wat tot 's Konings « dienst nuttig kan worden geacht en zijne bevelen met « alle gehoorzaamheid zal naarkomen."

« Dat ik voorts alles doen zal, wat een goed en getrouw Raad van Nederlandsch Indië schuldig is en behoort te doen;

« Zoo waarlijk helpe mij GOD Almagtig."

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de Justitie.

art. 40. Er zal, alom in Nederlandsch Indië, worden regt gesproken in naam en van wege den Koning.

art. 41. Alle regterlijke vonnissen en gewijsden, moeten de gronden behelzen waarop dezelve rusten.

art. 42. De burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging kan alleenlijk worden uitgeoefend door regtbanken, daargesteld, ingevolge de algemeene bepalingen en reglementen, op des Konings last in werking gebragt.

art. 43. De opperste regtbank in Nederlandsch Indië, voert den naam van *Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indie.*

art. 44. Het Hoog Geregtshof houdt het toevoorzigt op eene goede of onvertogen bedeeling van regt in Nederlandsch Indië. Hetzelve oefent wijders, in den eersten aanleg en bij hooger beroep, zoodanige regtsmagt in burgerlijke en lijfstraffelijke zaken, als bepaald zal worden bij de instructien en reglementen door den Koning vast testellen.

art. 45. De gevallen, waarin, voor zoo ver, burgerlijke zaken betreft, een hooger beroep aan den Hoogen Raad der Nederlanden, kan plaats hebben, van vonnissen in de Kolonien gewezen, zullen bij de regterlijke bepalingen in het Moederland worden aangewezen.

art. 46. De burgerlijke en lijfstraffelijke regtsoefening wordt, naar mate van de daarin betrokken personen, in den eersten aanleg toebetrouwd aan Europesche of Inlandsche regtbanken; de zamenstelling en de bevoegdheid dezer, alsmede van lagere regtbanken, waar dezelve noodig zullen worden geoordeeld, wordt aangewezen bij afzonderlijke instructien en reglementen, door den Koning vasttestellen.

art. 47. Alle misdaden in Indië gepleegd, door militairen tot de zee en landmagt aldaar behoorende, zullen beoordeeld worden door militaire regtbanken, welker inrigting door den Koning, bij bijzondere reglementen en verordeningen, wordt geregeld.

art. 48. Niemand mag wegens misdaden in regten betrokken worden, dan uit kracht der wetten, en op de wijze daarbij vastgesteld.

art. 49. Alle tusschenkomst van de Regering in zaken van justitie, welke niet bij dit reglement is toegestaan, is verboden.

art. 50. De Gouverneur Generaal kan in geen geval in Indië geregtelijk aangesproken, of eenige procedure, van wat aard ook, aldaar tegen hem ondernomen worden, ter zake van misdaad, in of buiten deszelfs ambt gepleegd.

art. 51. De Raden van Indië zijn zelfs na het eindigen van hunne bediening, in Indië, wegens misdaad, alleen aansprakelijk voor het Hooge Geregtshof; zij mogen nimmer in verzekering genomen worden, anders dan door middel van militair arrest, en op bevel van den Gouverneur Generaal.

art. 52. De Procureur Generaal, een decreet van apprehensie tegen een Raad van Indië, bij het Hoog Geregtshof verkregen hebbende, zal tot de aanhouding van dien Raad, bij den Gouverneur Generaal verzoek doen, en de Gouverneur Generaal is verpligt, daaraan dadelijk te voldoen, en den beschuldigden in militair arrest te doen nemen, en aan den Procureur Generaal overteleveren.

art. 53. De Gouverneur Generaal en de Raden van Indië kunnen, wegens burgerlijke zaken, voor de gewone regtbanken worden betrokken.

art. 54. Geene doodvonnissen door eenige hoven of regtbanken geveld, mogen ten uitvoer worden gebragt, dan na dat daartoe zal zijn verlof bekomen van den Gouverneur Generaal.

In de buiten bezittingen zal de hoofd ambtenaar daartoe echter verlof kunnen verleenen, indien er bijzondere en dringende omstandigheden bestaan, welke de uitvoering gebiedend mogten vorderen,

art. 55. Het verlof tot het uitvoeren van het gevelde doodvonnis, zal niet geweigerd worden, ten zij de Gouverneur Generaal, daartoe door den aangeklaagde of veroordeelde verzocht, vermeenen mogt, opschorsing der regtspleging te moeten bevelen.

art. 56. De hoven en regtbanken zijn bevoegd, de bedenkingen welke zij tegen de bevolene opschorsing hebben, ter kennis van den Gouverneur Generaal te brengen, wanneer hij echter meent dat, niettegenstaande die bedenkingen, de criminele vervolging behoort te blijven geschorst, moeten de hoven en regtbanken daarin berusten. De Gouverneur Generaal zendt dan alle de stukken naar het Departement van Kolonien, ten einde de zaak ter beslissing van den Koning te brengen.

art. 57. De wetten en instructien op het beleid der justitie in Nederlandsch Indie, eenmaal door den Koning gemaakt en vastgesteld zijnde, kunnen niet anders, dan ten gevolge van eene vooraf verkregen koninklijke magtiging veranderd of gewijzigd worden.

art. 58. De algemeene burgerlijke en lijfstraffelijke wetten in Nederlandsch Indie zijn onderworpen aan de koninklijke goedkeuring.

Die welke thans aldaar bestaan, worden bij deze, bij voorraad en inmiddels bekrachtigd, voor zoo ver daarin niets strijdig voorkomt met het tegenwoordig reglement.

DERDE HOOFDSTUK.

Van het Binnenlandsch Bestuur.

art. 59. Het algemeen toevoorzigt van het binnenlansch bestuur van geheel Nederlandsch Indië, wordt opgedragen aan den Gouverneur Generaal *in* of *buiten* Rade, naar luid der bapalingen in het eerste hoofdstuk voorkomende.

art. 60. Het binnenlandsch bestuur in de onderscheidene afdeelingen van het eiland *Java* en *Madura*, wordt waargenomen door Residenten, en zoodanige verdere ambtenaren, als de plaatselijke omstandigheden zullen vorderen.

art. 61. Op de bezittingen buiten *Java* en *Madura* gelegen, wordt, naar mate van derzelver aangelegenheid, het bestuur uitgeoefend door Gouverneurs of Residenten, met toevoeging van het noodig getal mindere ambtenaren.

art. 62. Op de bezittingen buiten *Java* en *Madura* gelegen, zijn alle autoriteiten, burgerlijke en militaire, ondergeschikt aan den ambtenaar met het hoogste burgerlijk gezag bekleed.

De meer bijzondere verhouding tusschen dezelve wordt, voor zoo veel noodig, bij afzonderlijke instructien bepaald.

art. 63. De ambtenaren die op de bezittingen, buiten *Java* en *Madura* gelegen, het gezag voeren, zijn bevoegd, om zoodanige maatregelen te nemen, als vereischt worden, voor den geregelden loop der zaken, in overeenstemming met hunne bijzondere lastbrieven, en met de algemeene beginselen in het tegenwoordig reglement vervat.

Zij mogen, zonder de uitdrukkelijke magtiging van den Gouverneur Generaal niet afwijken van hunne instructien, noch nieuwe verordeningen, waartoe zij geen bepaalden last hebben, invoeren, ten zij buitengewone en onvoorziene omstandigheden zulks ten algemeenen nutte mogten vorderen.

art. 64. De gezagvoerders in de onderscheidene bezittingen, moeten in de beste verstandhouding trachten te leven met de omliggende Europesche Regeringen en Indische Vorsten en volkeren.

art. 65. Zij moeten zich zorgvuldiglijk wachten het vreemde grondgebied te schenden, of te gedoogen, dat hetzelve door hunne onderhoorigen geschonden worde, gelijk zij zich mede wachten moeten, van eenige daden tegen vreemde onderdanen te bevelen, of te gedoogen, welke aanleiding tot twist of misverstand geven kunnen; alware het ook, dat zij mogten meenen, dat het grondgebied door andere bezeten, aan de Nederlandsche Regering toekwam, of dat vreemde onderdanen zich ten aanzien van Nederlandsche onderdanen kwalijk gedragen hadden. Zij moeten de gevallen van dien aard, welke hier voorkomen, brengen ter kennis van den Gouverneur Generaal; terwijl zij inmiddels deswegs, de noodige vertogen bij de vreemde regeringen, vorsten of volkeren kunnen inleveren. Zij moeten echter met alle wettige middelen onder hun bereik, de aanvallen afweeren, welke tegen het grondgebied, waarvan het bestuur hun is toebetrouwd, mogten gepleegd worden.

art. 66. Ingeval van onverhoopten vijandelijken aanval,

zoowel als in tijden van oorlog, moeten zij het bestuur van alles wat tot verdediging tegen den vijand noodig is, overlaten aan den bevelvoerenden officier, voor zoo verre zij zelve niet door den Gouverneur Generaal met dat bevel of eenigen anderen last daaromtrent mogten voorzien zijn.

art. 67. Wanneer de bevelvoerende officier na alle middelen tot verdediging te hebben uitgeput, meent, dat naar luid van zijnen bijzonderen lastbrief, of de algemeene militaire bepalingen tot eene kapitulatie met den vijand, betrekkelijk de plaats waarover hij het bevel voert, moet worden overgegaan, zal hij deze zijne meening in geschrifte brengen ter kennis van den burgerlijken gezaghebber, onder overlegging van het schriftelijk gevoelen, van diegenen zijner onderhoorige officieren, welke hij ingevolge de militaire wetten en gebruiken, raadplegen moet. De burgerlijke gezaghebber neemt alsdan over het aangaan van het verdrag en over de voorwaarden van hetzelve, de bedenkingen in, van de aanzienlijkste ambtenaren; vraagt des noods de nadere consideratien van de militaire overheden, en besluit dan, zoo als hij vermeent, ten meesten nutte van het algemeen en bijzonder belang, en in overeenstemming met zijnen last brief te moeten doen.

art. 68. De gezagvoerders van op zichzelve staande bezittingen, zijn niet bevoegd, om het regt van gratie uit te oefenen, doch hebben de magt, om vonnissen, in criminele zaken gewezen, het zij op verzoek van den veroordeelde of wel uit eigen beweging, te schorsen, wanneer bijzondere omstandigheden zulks, naar hun in zien, vorderen. Zij moeten deze schorsing zoodra mogelijk brengen ter kennis van den Gouverneur Generaal, om aan de beslissing van den Gouverneur Generaal *in Rade* te worden onderworpen.

art. 69. De meer bijzondere regten en pligten van de Gouverneurs en Residenten, zoo wel als van de andere ambtenaren tot het binnenlandsch bestuur behoorende, worden bij afzonderlijke verordeningen of instructien bepaald.

art. 70. Behalve den bijzonderen ambtseed door de burgerlijke gezagvoerders in de Buiten bezittingen, en de residenten op *Java* en *Madura*, volgens de bestaande instructien afteleggen, moeten zij zweeren.

« Gehouw en getrouw te zullen zijn aan den Koning der « Nederlanden en gehoorzaamheid te zullen betoonen aan « den Gouverneur Generaal, als des Konings vertegen« woordiger. »

VIERDE HOOFDSTUK.

Over de Financien en derzelver beheering.

art. 71. De algemeene financieele inrigtingen van Nederlandsch Indië, eenmaal door den Koning bekrachtigd zijnde, kunnen niet anders, dan ten gevolge van koninklijke bevelen of autorisatien worden veranderd.

art. 72. Geene belastingen mogen voortaan in Nederlandsch Indië geheven worden, dan op eene publikatie van den Gouverneur Generaal *in Rade*, na daartoe voor af, onder gewone omstandigheden verkregen te hebben, de toestemming des Konings. Belastingen, welker werking schadelijk of nadeelig wordt bevonden, kunnen, wanneer eene voorziening dringend gevorderd wordt, onder nadere goedkeuring des Konings, door den Gouverneur Generaal *in Rade* worden ingetrokken of gewijzigd.

art. 73. De Indische Regering zorgt, dat alle belastingen worden gebragt onder vaste en duidelijke bepalingen, de strekking hebbende, om dezelve overal in verhouding te doen staan, tot de plaatselijke omstandigheden, en dezelve, zoo min mogelijk, drukkend te maken, voor Landbouw en Nijverheid, en vooral voor den smallen handel der inlanders.

art. 74. De gronden op het eiland *Java*, welke nog de eigendom van den lande zijn, zullen voor zoo ver dezelve door de Javanen bebouwd worden, bij voortduring *dessa's* gewijze aan de inlandsche bevolking worden verhuurd, door middel van overeenkomsten, met de hoofden en oudsten, en onder zoodanige bepalingen, als telkens in de huurcedels of *piagems* zullen worden uitgedrukt.

art. 75. De vorm en de inhoud der *piagems*, de tijd van derzelver duur; de hoegrootheid der te betalen landrente, de wijze, waarop dezelve zal kunnen gekweten worden, in geld, producten of anderzins, en al wat verder strekken kan, om de verhuringen der gronden te doen bevorderlijk zijn aan de meest mogelijke uitbreiding van landbouw en nijverheid, dit alles is het onderwerp van bijzondere bepalingen door den Gouverneur Generaal *in Rade* te beramen en vast te stellen.

art. 76. De twee voorgaande artikelen zijn niet toepasselijk op de streken, begrepen onder de benaming van *Preanger Regentschappen*, alwaar de thans bestaande inrigtingen ongeschonden zullen worden bewaard, zoo lang daaromtrent niet anders door den Koning zal zijn bevolen. Mitsdien zal aldaar de aan den lande verschuldigde grondhuur, bij voortduring worden voldaan door middel eener verpligte teelt en levering van koffij, en niet anders.

art. 77. Op alle plaatsen, waar het aanleggen van markten of *passers* aan handel en landbouw bevorderlijk kan zijn, worden zoodanige inrigtingen door de Regering daargesteld.

Op deze markten mitsgaders op die, welke de wettige eigendom, van bijzondere personen zijn, mogen geene andere heffingen geschieden, dan die, welke door den Gouverneur Generaal *in Rade* bij algemeene of bijzondere verordeningen vastgesteld en aan den volke bekend gemaakt zijn.

art. 78. De bijzondere eigendommen, zoo gebouwde als ongebouwde, zijn, in het algemeen, onderhevig aan het middel der verponding. De bepalingen deswege, worden steeds zoo veel mogelijk in overeenstemming gebragt met de meeste voortzetting van den landbouw, in verband tot de belangen der schatkist.

art. 79. De bosschen van *jattihout* (niet bij verkoop of anderzins aan bijzondere personen afgestaan) zijn over het geheele eiland *Java* en *Madura*, het eigendom van den lande.

Niemand mag in dezelve eenig hout vellen, dan uit krachte van bijzondere of algemeene vergunningen en op de wijze daarbij vastgesteld.

art. 80. De Regering is bevoegd, om het werk in die bosschen, welke voor rekening van het Rijk worden bearbeid, optedragen aan de daartoe best gelegen *dessa's*, hetzij in dagloon, hetzij door middel van geheele of gedeeltelijke kwijtschelding der landrente.

Bepalingen van dezen aard kunnen ook gemaakt worden ter bevordering van andere werkzaamheden, ten dienste van het Rijk en van bijzondere takken van kultuur, welker uitbreiding belangrijk is, voor het algemeen.

art. 81. De uitsluitende aanmaak van het Zout wordt door de Indische Regering gehandhaafd zoo lange daaromtrent niet anders door den Koning is beschikt.

art. 82. De Regering zorgt voor de instandhouding der verpligte teelt van Specerijen voor 's lands rekening in de zoodanige van de Moluksche eilanden, als voor die teelt zijn aangewezen, en houdt de hand aan de bepalingen, die [illegible] handel zijn gemaakt. — In die bepalingen vermag zonder de uitdrukkelijke autorisatie des Konings, geene verandering worden gemaakt.

art. 83. De uitsluitende handel in *Opium*, wordt door de Regering, als een der bronnen van het openbaar inkomen, gehandhaafd, tot zoo lange daaromtrent anders door den Koning zal zijn bevolen. — Geen opium mag in eene der Asiatische bezittingen van den Staat geteeld of vervaardigd worden, anders dan met de uitdrukkelijke toestemming van den Gouverneur Generaal *in Rade*, en onder zoodanige bepalingen als telkens zullen worden noodig geacht.

art. 84. Het algemeen bestuur over de domeinen, goederen, inkomsten en uitgaven van Nederlandsch Indie, is onder het oppergezag van den Gouverneur Generaal, opgedragen, aan een Directeur Generaal van Financien, aan wien zoodanige ambtenaren worden toegevoegd, als de belangen van den dienst zullen vorderen.

art. 85. De meer bepaalde werkzaamheden van den Directeur Generaal, en van de Hoofd Ambtenaren hem ter hulpe toegevoegd, mitsgaders de wijze, waarop, en de gevallen waarin hij met deze, in eenen Raad van financien, vereenigd, over 's lands belangen raadpleegt, worden bepaald, bij afzonderlijke instructien, die aan de Koninklijke bekrachtiging onderworpen zijn.

art. 86. De dagelijksche beheering van al de bovengenoemde zaken, wordt op de onderscheidene plaatsen, zoo in als buiten *Java* en *Madura* toebetrouwd, eerstelijk aan de Gouverneurs of Residenten, en voorts aan zoodanige afzonderlijke ambtenaren, als voor eenigen bijzonderen tak van bestuur, mogten noodig geoordeeld worden. — Deze allen zijn gehouden, de aanschrijvingen hen door den Directeur Generaal of van wege denzelven gegeven, naar te komen.

art. 87. De verantwoordingen van alle rekenplegtigen zijn onderhevig aan eene herziening van wege de Regering, door zoodanig kollegie of hoogen ambtenaar, als door den Koning op voordragt van den Gouverneur Generaal in Rade zal worden bepaald.

De rekenplegtigen zijn gehouden zich te onderwerpen aan alle vergoedingen en beboetingen, welke hun door of van wege de Regering worden opgelegd in zoodanigen

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG, den 23sten Januarij 1830.

vorm en na zoodanig voorafgaand onderzoek als bij de daartoe betrekkelijke reglementen wordt bepaald.

Die reglementen zijn onderhevig aan de koninklijke bekrachtiging.

art. 88. Bijzondere bepalingen, almede aan de koninklijke bekrachtiging onderhevig, regelen de wijze, waarop tegen het overschrijden der gemaakte begrootingen wordt gewaakt.

art. 89. De strekking van alle financieele bepalingen moet zijn, om de baten van Nederlandsch Indie toereikende te doen zijn tot het bekostigen van alle lasten.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Algemeene Bepalingen.

art. 90. Niemand, wie hij zij, mag zich in Nederlandsch Indie met der woon nederzetten, dan na daartoe het noodige verlof te hebben bekomen.

art. 91. Geene permissien tot vestiging of tijdelijk verblijf in Nederlandsch Indie zullen worden gegeven, anders dan door den Gouverneur Generaal *in Rade*, ingevolge de reeds bestaande, of nader door den Koning te geven voorschriften.

art. 92. Elk vreemdeling, die zich voor een tijd in Nederlandsch Indie ophoudt, is onderworpen aan alle de wetten en verordeningen.

art. 93. Elk, dien het toegestaan is, zich met der woon in Nederlandsch Indie te vestigen, moet den eed van getrouwheid aan den Koning en van gehoorzaamheid aan den Gouverneur Generaal afleggen. Hij geniet als ingezeten de bescherming der wetten, voor zoo verre hij zich als een goed en rustig burger gedraagt.

art. 94. Chineezen, Mooren, Arabieren, en andere vreemden, niet tot de europezen behoorende, welke zich in Nederlandsch Indie met der woon vestigen, worden, zoo veel mogelijk, onder hoofden van hunne natien gesteld, alles naar luid der daaromtrent gemaakte of nog te maken bepalingen.

art. 95. De uitoefening van alle godsdiensten geniet in Nederlandsch Indie, de bescherming der Regering, voor zoo ver die uitoefening voor de openbare rust niet gevaarlijk is.

art. 96. De leeraren van de onderscheiden thans bestaande Christelijke gemeenten in Nederlandsch Indie, worden uit 's lands kassen bezoldigd; gelijke bezoldiging zal kunnen worden toegestaan aan de leeraren van zoodanige gemeenten, als naderhand, op hoog gezag, zouden mogen worden daargesteld.

art. 97. De Regering zorgt zoo veel mogelijk, dat er op de onderscheidene plaatsen in Nederlandsch Indie, scholen voor het lager onderwijs, ook ten dienste van de kinderen der inlanders, bestaan. Voor zoo verre er geene bijzondere en voldoende schoolfondsen zijn, worden de onderwijzers uit 's lands kassen bezoldigd.

art. 98. De Regering beraamt de geschiktste middelen tot uitbreiding van de kennis der Javaansche, Maleische en andere oostersche talen, onder de ambtenaren.

art. 99. De Regering beraamt de geschiktste middelen, om de oorzaken van ongezondheid, waar die mogten bestaan, weg te nemen, of te verminderen.

art. 100. De Regering zorgt voor de instandhouding en verbetering der bestaande bepalingen op het houden van de geboorte, trouw- en sterf-lijsten der europeanen en derzelver afstammelingen.

art. 101. Het bezoldigen der ambtenaren, geschiedt naar het beginzel, dat behalve de toeteleggen jaarwedde geene andere geldelijke voordeelen, van wat aard ook, uit de posten mogen getrokken worden, zoo dezelve niet uitdrukkelijk zijn toegestaan.

Ter voorkoming van alle misvatting hieromtrent, zullen bij elke benoeming tot eenen post, aan welken, behalve de vaste bezoldiging, andere voordeelen verknocht zijn, het genot daarvan bij eene resolutie van den Gouverneur Generaal *in Rade* aan den benoemden worden vergund.

Spillagien, of overwigten, wanneer die in sommige gevallen worden toegestaan, zullen nimmer kunnen beschouwd worden als voordeelen aan de ambten verbonden, maar slechts als middelen, om verliezen buiten de schuld der ambtenaren ontstaan, te dekken.

art. 102. Elk ambtenaar, die zich in zijne ambtsbetrekking, of door den invloed van dezelve, inkomsten of voordeelen bezorgt, niet uitdrukkelijk aan dezelve toegekend, zal door de Regering zonder vorm van proces, van zijne bediening ontzet en uit Nederlandsch Indie, verwijderd kunnen worden.

Bijaldien de Regering het noodig oordeelt hem aan den regter over te leveren, zal hij, schuldig bevonden wordende, behalve de teruggave van het genotene, en eene geldboete van de dubbelde waarde daarvan, verklaard worden eerloos en onbekwaam om den Lande, immer in eenige betrekking te kunnen dienen, alles onverminderd de andere straffen, welke de regter, ter zake van verzwarende omstandigheden, mogt opleggen. Onder de vorenstaande bepalingen wordt uitdrukkelijk begrepen, het aannemen van geschenken door de nabestaanden, of huisgenooten der ambtenaren.

art. 103. Elk ambtenaar, die onafgebroken gedurende ten minste twaalf jaren met trouw en ijver in Nederlandsch Indie gediend heeft, verkrijgt naar gelang van zijne dienstjaren een regt op pensioen ten lasten der Koloniale geldmiddelen.

Bijzondere reglementen regelen meer bepaaldelijk de voorwaarden waarop het pensioen kan verleend worden, en de hoegrootheid, mitsgaders de evenredige opklimming van hetzelve.

art. 104. Het onderhoud der weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren, komt niet ten laste van 's Lands kas, maar wordt bekostigd uit een fonds, zamengesteld uit de contributien der ambtenaren, en waartoe allen, zonder onderscheid, gehouden zijn bij te dragen.

Afzonderlijke reglementen regelen de wijze van beheer van dat fonds, en al wat verder daartoe betrekking heeft.

art. 105. De Regering is bevoegd, om aan de ambtenaren opteleggen het bijeenbrengen van een fonds, bestemd om aan de zoodanige hunner, welke in de termen vallen, om pensioen van Landswege te bekomen, eene evenredige verhooging van dat pensioen te verzekeren.

art. 106. De Regering zorgt voor de beheering der insolvente boedels, mitsgaders voor die der nalatenschappen, welke aan weezen vervallen of onbeheerd zijn.

Bijzondere reglementen, aan de bekrachtiging des Konings onderworpen, bepalen den aard der bemoeijingen van de kollegien of ambtenaren, welke ten voormelden einde zullen worden aangesteld.

Art. 107. Het staat aan alle ingezetenen van Nederlandsch Indie vrij, zich zoodanig middel van bestaan uittekiezen of zoodanigen handel te drijven, als zij goedvinden, voor zoo verre 'er, ten aanzien van eenige punten, geene bepalingen om der algemeene belangen wille, noodig worden geacht.

art. 108. De Regering moedigt door alle middelen binnen haar bereik den landbouw aan, en bevordert, zooveel doenlijk de teelt van voortbrengselen voor den handel met Europa geschikt.

art. 109. De Regering neemt de meest geschikste maatregelen, ter bevordering der wettige ondernemingen van de Europeanen en anderen, aan welke door het Gouvernement gronden worden afgestaan, in eigendom, huur of erfpacht; alles in overeenstemming met de bijzondere of algemeene bepalingen daaromtrent door den Koning te maken.

art. 110. Over het algemeen en voor zoo ver daaromtrent bij dit Reglement geene uitzonderingen voorkomen, is het aan alle ingezetenen van Nederlandsch Indie vrij, om op de gronden door hen in eigendom, huur, pacht of gebruik bezeten, zoodanige voortbrengselen te teelen, als zij verkiezen, en om daarover naar goedvinden te beschikken, nadat de verschuldigde belasting gekweten en aan de voorwaarden der uitgifte van den grond voldaan zal zijn.

art. 111. Alle de bijzondere landerijen op het eiland Java en Madura, op welke de gehoudenis rust, van eene verpligte teelt en levering van koffij, zullen bij voortduring en tot zoo lange daaromtrent anders door den Koning zal zijn bevolen, aan die verpligting onderhevig zijn. De zoodanige daarentegen, op welke de koffijteelt aan de keuze der eigenaren is overgelaten, onder gehoudenis evenwel om, koffij teelende, de vruchten te moeten leveren aan het Gouvernement, worden bij deze uitdrukkelijk van die verpligte levering ontslagen.

De Regering is bevoegd, om, voor zoo verre de laatstgemelde landen gelegen zijn in de nabijheid van districten, alwaar de verpligte teelt en leverancie bestaat, zoodanige maatregelen te nemen ter wering van sluiking, als de belangen van het Gouvernement zullen vorderen.

art. 112. De inlandsche bevolking geniet de bijzondere bescherming der Regering.

Alle geldafpersingen, knevelarijen en willekeurige beschikkingen over de Inlanders, personen, goederen en arbeid, zijn ongeoorloofd.

Alle europesche en inlandsche ambtenaren, die zich aan een dezer misdaden schuldig maken, zullen strengelijk gestraft worden. De residenten en andere civiele gezagvoerders zijn verpligt daartegen te waken en aan de Inlanders de gelegenheid te geven, om vrijelijk hunne klagten in te brengen.

Art. 113. De Regering zorgt voor de goede behandeling der Inlanders op de landen aan Europeanen of anderen afgestaan, alsmede dat deze laatsten zich met opzigt tot het afvorderen van diensten en opbrengsten, stiptelijk houden aan de algemeene of bijzondere verordeningen. De Regering waakt aan den anderen kant, dat de inlandsche opgezetenen der bijzondere landen de op hen rustende verpligtingen behoorlijk naarkomen.

art. 114. De inlandsche bevolking is verpligt om op de aanwijzing van 's Lands ambtenaren, de openbare wegen en bruggen te onderhouden, alsmede om tegen de, op hoog gezag geregelde betaling, de personen en goederen van reizigers over land te vervoeren.

Aan de ambtenaren is het vergen van andere diensten, dan door de bestaande bepalingen gewettigd worden, stiptelijk verboden.

Bijzondere Reglementen naar de aloude lands gebruiken geschoeid, bepalen de diensten, welke de bevolking verpligt is aan hare hoofden te bewijzen.

art. 115. De bijzondere landeigenaren en landbouwers zullen geene diensten van de ingezetenen hunner landen mogen vorderen, welke niet uitdrukkelijk bij de reeds bestaande of nader te maken bepalingen gewettigd zijn.

art. 116. Het is aan geene ambtenaren, europesche of inlandsche, noch aan iemand anders, geoorloofd, om aan anderen de beschikking over de gronden en inwoners der *dessa's* af te staan.

Echter zal aan de ingezetenen gelegenheid worden gegeven, om, tot voortzetting van nuttige ondernemingen, overeenkomsten aan te gaan, met de oudsten en voornaamsten der *dessa's* zoo wel tot het bebouwen van gronden, en het leveren van bijzondere voortbrengselen, als tot het verleenen van persoonlijke diensten. De wijze, waarop dit een en ander kan geschieden, wordt van tijd tot tijd door den Gouverneur Generaal in Rade bepaald, naar het beginsel, om de inlandsche bevolking tegen alle willekeur te beschermen, doch tevens om in het algemeen belang, aan nuttige bedrijven de noodige handen te verschaffen tegen een matig loon.

art. 117. Het nemen of geven van verpandelingen ter verzekering van geldelijke schulden of aangegane verbindtenissen, wordt op de eilanden *Java* en *Madura* verboden. Bijzondere verordeningen bepalen de straffen der overtreders en wat verder noodig is ter betere werking van dit verbod.

Op de overige bezittingen, alwaar de maatschappelijke instellingen en gebruiken het toepassen, van gelijke bepalingen voor alsnog verbieden, wordt de wijze, waarop vrije menschen zich voor schulden zullen mogen verpanden, door de Hooge Regering onder vaste regelen gebragt, ten doel hebbende de trapsgewijze afschaffing van dat gebruik.

art. 118. De slavenhandel en de invoer van slaven in Nederlandsch Indie zijn verboden.

De wetten bepalen de straffen der overtreders, en de Regering beraamt de meest geschikte maatregelen tot verzorging der alzoo aangebragte menschen.

art. 119. Omtrent de behandeling der thans aanwezige slaven, zoo wel als omtrent hun lot, en dat hunner kinderen, en alles wat tot de slavernij betrekking heeft, worden de meest redelijke voorzieningen na verkregen magtiging des Konings vastgesteld.

art. 120. Al de havens van Nederlandsch Indie, welke van tijd tot tijd, bij bijzondere reglementen of besluiten van den Gouverneur Generaal *in Rade* voor den *grooten handel* worden opengesteld, zijn toegankelijk voor alle volken, met welke het Koningrijk der Nederlanden in vriendschap leeft, en zulks in tegenoverstelling van de havens slechts voor den *kleinen handel* opengesteld, waarin geene dan kustvaarders en inlandsche vaartuigen kunnen worden toegelaten. De Moluksche eilanden blijven uitdrukkelijk onder de laatstgemelde begrepen, tot zoo lange daaromtrent anders door den Koning zal zijn bevolen.

art. 121. Met de schepen die alzoo toegelaten worden mogen alle soorten van goederen en handelwaren worden aangevoerd, voor zoo verre zij niet bij bijzondere wetten of verordeningen zijn verboden.

Omtrent de wijze van invoer der goederen moeten de schippers, eigenaren of geconsigneerden zich aan de bestaande of nog nader vasttestellen bepalingen onderwerpen.

De Indische Regering draagt zorg, dat daardoor, zoo min mogelijk, belemmering aan den handel worde toegebragt.

art. 122. De handel op het Rijk van *Japan* wordt bij uitsluiting voor rekening van den Lande gedreven tot zoo lange daaromtrent door den Koning andere bepalingen zullen worden gemaakt.

En op dat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alom worden gepubliceerd, ter plaatse waar zulks gebruikelijk is, en voorts geïnsereerd in het staatsblad van Nederlandsch Indië.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naarkoming dezes de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den 19den januarij 1830.

J. VAN DEN BOSCH.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
J. DU PUIJ.

Op last van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat de openbare audientiedagen van Zijne Excellentie, bepaald zijn op woensdag van elke week, des morgens ten 10 ure aan het Hotel op Rijswijk.

De Kapitein Adjudant,
GUIJOT.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Jan. 21—schip *Lord Minto*, Said Aboe Bakar, naar Palembang.—schoener *Rembang*, T. W. Hermanie, naar Soerabaija.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *Bellona*, *Rupel*; korvetten *Anna Paulowna*, *Nehalennia*, *Atalante*; schepen Mastora, De Maas, Carolina Jacoba, Batavia, Vasco da Gama, De Stad Antwerpen; brikken Kaliemaas, Nawar Alie Joesoor, Tangoansing, Harriet, Neerlands Kroonprinces; schoeners Laju, Perlente, Fathal Ganie, Iris; bark Marquis of Hasting.—Eng. schepen Esmont, North Briton; brik Superior.—Amerik. schepen Ganges, Atlantic.—Russisch schip Hoopoe, Arab. brik Karlo.

SAMARANG.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Jan. 14—schip *Johanna Maria Wilhelmina*, J. Ross, naar Soerabaija.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Jan. 14—Zr. Ms. brik *Dourga*, luitenant der 1ste klasse D. H. A. van Jordan, van Batavia den 11den januarij, passagiers: luitenants der 1ste en 2de klassen Lutkens en Van Kervel.

Jan. 16—brik *Merkus*, J. Rough, van Samarang den 14den januarij.

Vertrokken.

Jan. 16—brik *Foengsie*, Lim Tianko, naar Timor-Koepang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvetten *Komeet*, *Zwaluw*; brikken *Nautilus*, *Dourga*; schoeners *Ceres*, *Pollux*, *Windhond*, *Brak*; roei-kanonneer-booten *No.* 8, 9, 10, 11, 12 en 14; zwaard-boot *No.* 18: transport-boot *No.* 4; schepen Joesoor, Bantjar, Sumanap, Prins van Oranje, Esperance, Buitenzorg; stoom-boot Van der Capellen; brikken Nederlander, Charlotta, Teksing, Ondernemer, Anna Henriette, De Hoop, Markus: schoeners Drake, Soerabaija, Anna Geertruida, Vliegende Vis; barken Regret, Theodora, Radja Walie; galjas Kim Hokhim.

ADVERTENTIEN.

Op dingsdag den 26sten dezer, zal ten kantore van den ondergeteekende gehouden worden, eene uitbesteding, voor den overvoer van 100 à 150 koijangs zout, uit de hoofd-depot-pakhuizen van Madura of Sumanap naar de verkoop-pakhuizen te Patjitan.

De overvoer van deze lading moet een aanvang nemen dadelijk na de toewijzing.

Ten aanzien van de belading en ontlossing wordt gerefereerd aan de advertentie, voorkomende in de Javasche courant van 1829 no. 50.

De vrachtgelden zullen betaald worden met twee derden zilvergeld, en overigens naar welgevallen van het Gouvernement.

Gadinghebbenden adresseren zich bij

Den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen.

Batavia,
den 22sten januarij 1830. J. C. REIJNST.

—De Hoofd-baljuw van Batavia, brengt door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat hoezeer het vendu-departement alhier, belast is met het houden van alle publieke verkoopingen van vaste en roerende goederen in de stad en voorsteden en in de ommelanden van Batavia, bij Hoofd-baljuw des niettemin, krachtens de daartoe op hem verstrekte magt, vergunning kan verleenen om die vendutien, voor zoo veel de ommelanden betreft, door een der schouten aldaar te doen houden, doch dat deze verkoopingen als dan geheel voor risico der verkoopers geschieden, als zijnde noch door den Hoofd-schout te Tangerang, noch door den schout te Bekassie, noch door eenig ander beambte van policie in deze Hoofd-baljuwage eene borgstelling gedaan om de voldoening der vendurendementen, bij eventueel verleend crediet, te waarborgen.

Batavia, *De Hoofd-baljuw voornoemd*
den 18den januarij, 1830. VAN DER VINNE.

—De Hoofd-baljuw van Batavia, maakt bij deze bekend, dat de ijkmeester der maten en gewigten van en met den 1sten februarij aanstaanden tot en met den 15den daaraanvolgenden (zon- en feestdagen uitgezonderd) als gewoonlijk, ten stadhuize zal vaceren, tot het ijken van de in gebruik zijnde ellen, maten en gewigten; zullende het merk van dat loopend halfjaar zijn, letter P, no. 2; wordende mitsdien al de daarbij belanghebbenden uitgenoodigd om van deze gelegenheid gebruik te maken, aangezien na verloop van dien tijd geene ellen, maten of gewigten ter ijking kunnen worden aangeboden en het zoo wel aan Europeanen als aan Inlanders en Chinezen verboden is, om van dezelve ongeijkt gebruik te maken.

Batavia, *De Hoofd-baljuw voornoemd*
den 19den januarij, 1830. VAN DER VINNE.

—Voor rekening van het Gouvernement, zullen te Samarang, op zaturdag den 30sten januarij 1830, uit 's Lands pakhuis, publiek worden verkocht eenige specerijen, bij kavelingen van twee ponden.

De Resident van Samarang,
P. LE CLERCQ.

—Debiteuren van het vendu-departement, voor zoo veel zij nalatig zijn in de voldoening van hun verschuldigde, over de maand september 1829, worden aangemaand, om dat verschuldigde ten vendu-kantore te komen voldoen, voor den 29sten dezer, ter vermijding van geregtelijke vervolging.

De superintendent van het vendu-departement,
Batavia,
den 21sten jan. 1830. LANGE.

—De weeskamer te Soerabaija herinnert, krachtens resolutie der Indische Regering, de dato 7 april 1829 no. 60, degenen, welke gelden op vastigheden geleend hebben, aan de voldoening der onder ultimo december a. p., op de, ten hunnen lasten bij gemelde kamer gevestigde beleeningen, te verschijnen renten, ten einde die uiterlijk voor ultimo maart aanstaande, ter secretarie der kamer te komen voldoen.

Namens de weeskamer voornd.

Soerabaija, *De secretaris,*
den 16den jan. 1830. OOSTHOEK.

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels	9	„	9	80	4	„
Idem per bottel	„	30	„	24	„	„
Katjang-olie per takker .	6	80	3	64	4	„
Idem per bottel	„	25	„	14	„	„
Dempel-olie per pikel .	„	„	35	„	21	„
Rijst per koijang, . . .	120	„	120	„	85	„
Idem per gantang . . .	„	50	„	32	„	28
Koffij per koijang . . .	„	„	„	„	630	„
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	15	50	20	„	12	„

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	26	„	30	„	33½
Varkens-vleesch het katje.	„	26	„	40	„	32
Ossen-vleesch het pond .		20	„	18	„	6

VENDU-DEPARTEMENT.

Op maandag den 25sten januarij 1830.

Voor het sterfhuis van *J. Schneijders*, op Weltevrede, van wagens, paarden, huismeubelen, enz.

Alsmede voor rekening van anderen, een fraai jong Koeninganasch zwart rijpaard, een fraaije gewerkte kasimire shawl, lang 4½ en breed 2 ellen, eenige schoone schilderijen en een snoer groote granaten.

Op dingsdag den 26sten januarij 1830.

Voor de gewezene toko van *Scherius* en *Kemp*, van jenever, roode-, madera- en andere soorten van fijne wijnen, diverse provisien, lakens, Hollandsche, Hamburger en Havana cigaren, schrijfbehoeften, eenig zilverwerk, Japansch linnen, diverse glazen kasten, tafels, kisten, leggers, en diverse andere goederen,

En precies ten 11 ure,

Voor rekening van het Gouvernement:

No. 1. Zeker ledig erf, gelegen binnen deze stad, bij het Vierkant, aan de westzijde van de Groote Rivier, in het blok M, sub no. 21 tot 81.

2. Zeker stuk Gouvernements grond, gelegen zuidwaarts buiten deze stad, in het westerveld, het 4de deel van het blok M. sub no. . .

3. Zeker stuk Gouvernements grond, behouwd met eene paardenstalling, van steen met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, bij het Vierkant, aan de westzijde van de Groote Rivier, in het blok M, sub no. 19.

Op woensdag den 27sten januarij 1830.

Voor het sterfhuis van mevrouw *von* [illegible], op [illegible]wijk, van goud en zilver, juweelen, paarden, wagens, huismeubelen, enz., enz.

Op donderdag den 28sten januarij 1830.

Voor het negotiehuis van *Gonsalves* en Co., op de Groote Rivier, van schrijfbehoeften, eau de cologne, ginggangs, chitzen, dames museline kleederen, wollen dekens, hoeden, theebladen, patent hagel, versche amandelen, kajoepoetieolie, brandewijn, Engelsche pale ale, enz.

Alsmede eene partij kopergeld.

En precies ten 11 ure,

Voor rekening van wijlen *Tjieo Hoaliong:*

Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stads Nieuwpoort, in het westerveld, het 4de deel van het blok M, sub no. 185, bij de verponding doorloopende onder no. 1903.

Op vrijdag den 29sten januarij 1830.

Voor het venduhuis van de weeskamer, staande op de Voorrei, ten overstaan van eene kommissie uit gemelde kamer, voor rekening van differente boedels, van huismeubelen, kleederagien, enz.

Zoomede voor rekening van den sequester, als administrerende den insolventen boedel van wijlen *A. W.* v. *van Gent*, van eenige regtsgeleerde werken; slaven, volgens daarvan nader rond te zenden advertentie, eene praauw papang en meer.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkooping op regterlijk gezag zal door den vendumeester alhier, en ten bijwezen van den ondergeteekende, krachtens het vonnis van den landraad te Rembang dato 26 maart ll., voor en ten behoeve van *P. C. Spits*, op zaturdag den 6den februarij aanstaanden, alhier worden verkocht;

Zes slaven, genaamd *Pollo*, *Lewat*, *Lydien*; *Noresta*, *Laytjay* en *Maniës*, de drie eerstgenoemde boven de acht, en de drie laatste beneden de acht jaren, zijnde allen van eene familie, toebehoorende aan den Chinees *Tan Sewa*.

Iemand eenig regt, actie of opzegging omtrent dien verkoop hebbende, make het mij ondergeteekende bekend.

Rembang, *De waarnemend exploiteur,*
12 januarij 1830. J. AGERBEEK.

Getrouwd,
JUSTUS THOMAS WHITE,
met
MARGARETA CHARLOTTE MANUEL.
Samarang, *den 13den januarij 1830.*

—Getrouwd,

G. J. HEIJLIGERS,

met

J. A. VERMEULEN.

Batavia, *den 19den januarij 1830.*

GEBOORTEN.

Heden verloste van een welgeschapen zoon, *A. M. R. Vrijburg*, echtgenoote van T. A. VAN DER HELL.

Weltevreden, *den 17den jan. 1830.*

STERFGEVALLEN.

Heden nacht overleed, tot onze bittere droefheid, ons eenig zoontje, omtrent 7 jaren oud.

Madura, W. HEGI, *1ste luit.*
13 januarij 1830. H. VAN STEENBERGEN.

—Mijn ondste kindje, werd mij heden door den dood ontrukt. NIEMANN.

Batavia, *20 januarij 1830.*

NAGELATEN BOEDELS.

—*Prodeo.*

De weeskamer te Soerabaija roept bij deze elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan de boedels van de koloniale zeevarenden *P. Henkes*, *C. Kramer*, *B. H. Schornburg* en *Salomon*, om daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden.

Namens de weeskamer voornd.

Soerabaija, *De secretaris,*
den 16den jan. 1830. OOSTHOEK.

—Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de boedels van den ab-intestato overledenen Chinees *Tan Tai*, ten regten *Tan Kee*, den oud kommandant der Sumbawarezen *Baharam Baries*, den vrijen Balier *Badong*, en de vrije Makassersche vrouw *Nortjaija*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen, aan het kollegie van boedelmeesteren, uiterlijk binnen den tijd van drie maanden.

Batavia, *De secretaris,*
den [illegible] jan. 1830. C. A. G. ROMSWINCKEL.

—Alle degenen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den, op den 9den dezer, alhier, ab-intestato overleden partikulieren opziener der arakstookerij ter dezer plaatse *Johannes Lootens*, gelieven daarvan, binnen zes weken, gerekend van heden, opgave of betaling te doen aan

De agenten der Bataviasche weeskamer te Indramaijo,
KOOIJ.
W. GEERLING VAN WIJNGAARDEN.

Indramaijo, *den 16den jan. 1830.*

POST-KANTOOR.
BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden.

naar	schip	kapitein
Rotterdam,	*Ned. schip Batavia*,	Anton Jacometti.
Nederland,	*Eng. dito North Briton*,	Morrison.
Idem,	*dito bark Eamont*,	Walmeseleij.
Sinkapoer,	*dito brik Superior*,	Salmon.
Antwerpen,	*Amerik. schip Ganges*,	Barher.
Philadelphia,	*dito dito Atlante*,	McCull.

Batavia, *De postmeester,*
den 22sten jan. 1830. P. A. BIK.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De officieren van Zr. Ms. fregat BELLONA, eerstdaags repatrieerende, nemen langs dezen weg afscheid van hunne vrienden en bekenden, hunnen hartelijken dank betuigende voor de genotene vriendschap beleefdheden, gedurende hun verblijf in deze gewesten.

—*De prijs voor het* NEDERLANDSCH INDIESCH HANDELSBLAD *blijvende bepaald op f 12:- als abonnement voor het jaar 1830, zoo worden degenen welke over gemeld jaar hebben ingeteekend, doch den inteekeningsprijs nog niet* TER LANDS DRUKKERIJ *hebben voldaan, alsmede zij welke nog wenschen zich te abonneren, verzocht deze storting als nu te doen.*

JAVASCHE ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Opgerigt 15 julij 1828 kapitaal *f* 600,000: waarvan *f* 100,000: gefourneerd en voor de overige *f* 500,000: onderpand verleend.

In de halfjaarlijksche vergadering van deelhebberen, heden gehouden, is, door de secretarissen en thesauriers het navolgende verslag gedaan.

Ontvangst aan premien op resicos in Indie		*f* 95,249: 38.
——— « ——— « ——— naar Europa.		- 43,451: 00.
——— « renten « effecten geescompteerde vendu acceptatien.		- 9,612: 35.
——— « avans op aandeelen genomen na dat de maatschappij reeds eenigen tijd in werking was geweest		- 3,240: 00.
		f 151,552: 73.
Uitgaaf aan diverse avereijen	*f* 7,082: 99.	
——— « administratie kosten	- 15,134: 19.	
——— « onkosten op remiezen naar Europa in spetie als anderzins	- 1,792: 63.	- 24,009: 81.
Blijft over		*f* 127,542: 92.
Waarvan zal afgaan vóór verliezen en avereijen op risicos naar Europa, waarvan berigten ingekomen zijn; edoch waaromtrent de agent in Amsterdam de heer *Jacob Spengler* volgens laatste adviezen nog geene betalingen had gedaan zegge	*f* 21,000: 00.	
Het bedragen van een aangenomen abandonnement nog niet betaald	- 14,700: 00.	
Het beloop van premien op lopende risicos	- 57,000: 00.	- 92,700: 00.
Resteert als zuivere winst		*f* 34,842: 92.
De gelden der maatschappij bestaande [illegible]		[illegible] 000: 00.
En bovenstaande ontvangsten		- 151,552: 73.
		f 251,552: 73.

Zijn thans besteed als volgd, in de uitgaven hierboven vermeld	*f* 24,009: 81.
Geescompteerde vendu acceptatien	- 81,787: 27.
Beleeningen op effecten enz.	- 74,900: 00.
25 certificaten van den Indischen Achterstand ingekocht voor	- 20,266: 90.
Aan den agent in Amsterdam geremitteerd tot voldoening van schadens	- 45,000: 00.
In de Javasche Bank	- 5,115: 98.
In handen van de secretarissen en thesauriers	- 472: 77.
Als boven	*f* 251,552: 73.

Tengevolge van het verbranden der correspondentie, kan het beloop der premien op risicos in Amsterdam genomen niet worden opgegeven, edoch zal hetzelve niet toereikende zijn geweest om te dekken het bedragen aldaar gerestitueerd op polissen hier verleend voor het niet aandoen van de Kaap.

Daarna zijn tot directeuren, in plaats van de aftredende heeren *J. D. Kruseman* en *Wm. F. Paine*, benoemd de heeren *J. D. Kruseman* herkozen en *M. Reijnst*, dewelke met de heeren *J. J. Nolthenius*, *A. Gevers* en *E. Watson*, voor de volgende zes maanden, de directie zullen uitmaken.

Batavia, Namens de directie.
15 januarij 1830. *De Secretarissen en Thesauriers*
THOMPSON, ROBERTS EN CO.

—Gebroeders *Beijnon*, zijn gemagtigden van *P. P. Roorda van Eijsinga.*

—Ter *Lands Drukkerij* is voor den prijs van *f* 1:50 verkrijgbaar gesteld, het *Tarief voor de berekening der geldswaarde van Gouvernements-houtwerken.*

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.